

Oslo kommune
Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

JUSTISDEPARTEMENTET	
16 JAN 2006	
SAKSNR:	200504026
AVD/KONT/BEH:	LOV/EO/HI
DOK.NR.	184
ARKIVKODE:	

Dato: 13.01.2006

Deres ref:
200504026 EO HI/an

Vår ref (saksnr):
200503284-22

Saksbeh:
Eli Filseth, 23 46 15 56

Arkivkode:
343

HØRING - NOU 2005: 8 LIKEVERD OG TILGJENGELIGHET

Det vises til Deres brev av 07.07.2005.

Oslo kommunes høringsuttalelse til NOU 2005: 8 Likeverd og tilgjengelighet ble oversendt pr. e-post 02.01.2006, og oversendes i tillegg som vedlegg til dette brev.

Med vennlig hilsen

Björg Månum Andersson
kommunaldirektør

Åse L. Snåre
helse- og omsorgssjef

Godkjent og ekspedert elektronisk

Vedlegg: Byrådets sak 11/2005

Oslo kommune
Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester

Byrådets sak

Byrådets sak nr.: 11/2005

Vår ref. (saksnr.): 200503284-19

Vedtaksdato:

Arkivkode: 343

HØRINGSUTTALELSE - NOU 2005: 8 LIKEVERD OG TILGJENGELIGHET

Saksfremstilling:

NOU 2005: 8 Likeverd og tilgjengelighet ble overlevert justisministeren 18. mai 2005. I utredningen foreslås det en lov om forbud mot diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven), samt enkelte endringer i andre lover. Det anbefales også at regjeringen nedsetter et utvalg til å vurdere én felles lov mot diskriminering. Utredningen ble sendt ut på høring i juli 2005, til blant annet alle landets kommuner.

Høringen er videresendt Oslos 15 bydeler, Rådet for funksjonshemmede i Oslo, Det sentrale eldreråd, rådet for innvandrersamfunn og Helse- og velferdsetaten. I tillegg er den sendt følgende byrådsavdelinger: Byrådsavdeling for barn og utdanning, Byrådsavdeling for byutvikling, Byrådsavdeling for finans og utvikling, Byrådsavdeling for miljø og samferdsel og Byrådsavdeling for næring og kultur.

Vi har bedt om innspill til forslaget til lov om forbud mot diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne, andre lovendringer og til vurderingen av de økonomiske og administrative konsekvensene.

Det er kommet svar fra følgende bydeler: Bydel Bjerke, Bydel Grorud, Bydel Grünerløkka, Bydel St.Hanshaugen, Bydel Stovner og Bydel Vestre Aker. I tillegg har Byrådsavdeling for byutvikling og Rådet for funksjonshemmede svart.

De som har uttalt seg til lovforslaget, har i all hovedsak sluttet seg til de forslagene som er lagt frem. Det er imidlertid ønskelig å komme med en del kommentarer og presiseringer til forslagene.

Vedtakskompetanse:

Bystyret har delegert til byrådet å avgi høringsuttalelser på kommunens vegne, jf sak 218 av 30.05.2001. Byrådet har delegert til byråden å avgi høringsuttalelse dersom saken ikke er av prinsipiell betydning, jf sak 1360 av 03.07.2001.

Byrådens vedtak:

Byråden avgir i henhold til delegert myndighet følgende høringsuttalelse til justisdepartementet i forbindelse med NOU 2005: 8 Likeverd og tilgjengelighet.

Lovutvalget fremstår som konkret og presist i sitt forslag til formålsparagraf (§1), som er er "å sikre like muligheter til samfunnsdeltakelse for alle uavhengig av funksjonsevne, og å hindre diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne. Loven skal bidra til nedbygging av samfunnshemmende barrierer, og hindre at nye skapes."

Oslo kommune støtter i hovedsak forslaget til ny lov, men har følgende kommentarer:

Plikt til generell tilrettelegging (universell utforming).

Utvalget foreslår en plikt til å sikre universell utforming så langt det ikke medfører uforholdsmessig byrde (§9). Plikten vil gjelde for offentlig virksomhet og privat virksomhet rettet mot allmennheten. Det fysiske, bygde miljøet som er rettet mot allmennheten er kjerneområdet for et krav til universell utforming. Det er imidlertid viktig at kjerneområdet ikke defineres for snevert, men også omfatter bygg, anlegg og opparbeidede uteområder som er rettet mot allmennheten. Universell utforming som begrep er altomfattende, og bør også inkludere områder som eksempelvis samferdsel og informasjonsteknologi.

Oslo kommune støtter forslaget om plikt til generell tilrettelegging og er enig i at uforholdsmessighetsvurderingen må gjøres konkret. Terskelen må imidlertid ikke legges for lavt, da plikten må være reell. Det bør vurderes innføring av særskilte tilskuddsordninger i de tilfellene kostnaden ved tilrettelegging er et sentralt moment.

Ambisjonsnivået bør settes høyere for fremtiden

Etter utvalgets oppfatning vil det fysiske, bygde miljøet som er rettet mot allmennheten, være den mest sentrale arenaen for samfunnsdeltakelse og dermed i kjerneområdet for et krav til universell utforming. Universell utforming av det bygde miljøet vil være avgjørende for om målsettingen om deltagelse kan nås. I tillegg til plikt til generell tilrettelegging har derfor utvalget foreslått en mer objektiv norm for utforming av bygg, anlegg og opparbeidede uteområder rettet mot allmennheten. Det er foreslått en trinnvis tilpasning ved at nybygg eller hovedombygning skal være universelt utformet fra 1. januar 2009, mens alle bygg og anlegg rettet mot allmennheten skal være universelt utformet fra 1. januar 2019.

Oslo kommune mener disse fristene er rimelige. Det kan være noe snevert kun å stille krav til bygg og anlegg rettet mot allmennheten, da prinsippet om universell utforming gjør seg gjeldende også for eksempel i forbindelse med boliger. Det vil ikke være i tråd med prinsipper om universell utforming å utelukke store brukergrupper fra deler av boligmarkedet. Dette bør vurderes nærmere før lovforslaget behandles.

Hvis begrepet universell utforming skal tjene som avslagshjemmel, må begrepet gis et presist innhold. Bygningslovsutvalget har ikke kunnet foreslå en tilsvarende regel med begrunnelse, da begrepet universell utforming ikke synes tilstrekkelig klart og funksjonsrettet til å tjene som en avslagshjemmel ved søknad om tiltak, og det er behov for et sterkere og mer fleksibelt vern av kravet til brukbarhet for alle.

Forslag til endringer i sosialtjenesteloven

Utvalgets flertall legger til grunn at likeverdet for enkelte mennesker ikke vil bli sikret tilstrekkelig gjennom et diskrimineringsvern. Dette er bakgrunnen for at utvalgets flertall foreslår enkelte regelendringer for å styrke likeverdet for denne gruppen, som et supplement til diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Utvalget går inn for to endringer i sosialtjenesteloven § 4-2. For det første mener flertallet at bokstav a, som etter en lovendring i 2000 omfatter "brukerstyrt personlig assistanse" (BPA), også bør omfatte personlig assistanse. For det andre går flertallet inn for å inkludere dagaktivitet som en ny pliktig tjeneste i ny bokstav e. Endringen innebærer at kommuner som i dag ikke har slike tjenester som en del av sitt tilbud, vil være forpliktet til å etablere disse. Forslaget innebærer ikke en rettighetsfesting av personlig assistanse eller dagaktivitet. Kravet på hjelp etter § 4-2 bokstav a – e vil etter utvalgets forslag fremdeles være et krav om et tilbud som samlet sett tilfredsstiller minstestandarden, og vil i utgangspunktet ikke være et rettskrav på bestemte ytelser.

Oslo kommune støtter forslagene om å la personlig assistanse og dagaktiviteter inngå som en del av kommunenes tjenestetilbud.

De økonomiske og administrative konsekvensene av lovforslaget

Den nye diskriminerings- og tilgjengelighetsloven vil innebære at offentlige myndigheter, arbeidslivets organisasjoner og den enkelte arbeidsgiver pålegges generelle aktivitetsplikter. Disse generelle pliktene suppleres av særlige plikter til å håndheve trakasseringsforbudet (jfr. §5).

Utvalget hevder at:

"Disse pliktene vil etter utvalgets oppfatning ikke føre til vesentlige utgifter idet de bør kunne innkalkuleres i den løpende virksomheten. Utgiftene vil kunne oppveies av at denne aktivitetsplikten fører til et åpnere og mer inkluderende samfunn, herunder mer åpne organisasjoner og et mer inkluderende arbeidsliv. Dette kan gi både bedre utnytting av personalressurser og gi mulighet for økt omsetning. Også slike verdier må medregnes ved vurderingen av økt samfunnsnytte."

Oslo kommune ser klart at loven vil medføre økte plikter og arbeidsmengde, og mener at utvalget undervurderer kostnadene for dette merarbeidet. Dette gjelder for eksempel det regnestykket som gjøres mht å innføre en ny § 4-2e i Sosialtjenesteloven om at de sosiale tjenestene skal omfatte "meningsfylt dagaktivitet for personer i yrkesaktiv alder som på grunn av kognitive eller sammensatte funksjonsnedsettelse ikke kan delta i alminnelig yrkesmessig aktivitet eller varig tilrettelagt arbeid". Oslo kommunes kostnader for dagsentertjenester overstiger det som eksemplifiseres i utredningen. Tilbudet til de fleste utviklingshemmede på dagsentra koster nærmere 300.000 til 600.000 enn 100.000 til 400.000. Dersom det blir lovhemlet rett til dagsenterplass, er det grunn til å tro at Oslo kommune vil få betydelige merutgifter, fordi innføring av en slik rettighet med stor sannsynlighet vil omfatte flere funksjonshemmede hvor kommunen fra før ikke har utgifter. Det er heller ikke sannsynlig at reduserte kostnader til bistand vil samsvare med de økte kostnadene til dagsentertilbud.

For mange funksjonshemmede er et vesentlig hinder for deltakelse i frivillige aktiviteter begrenset av utilstrekkelig tilrettelegging av ulike transporttilbud. For mange vil det være behov for å komme seg til fritidsaktiviteter som svømming, ridning, organisert klubbvirksomhet og møte med familie og venner. For funksjonshemmede uten nært nettverk vil intensjonene i loven ikke kunne oppfylles uten at de er sikret gode muligheter til individuell og kollektiv transport, som stimulerer

til aktivitet. Gode transportmuligheter for funksjonshemmede virker forebyggende og forhindrer isolasjon og ensomhet. Gode transportmuligheter er imidlertid kostnadskrevende.

Også når det gjelder plikten til universell utforming av bygg med videre er det sannsynlig at de økte kostnadene vil overstige de kostnadene utvalget anslår. De administrative og økonomiske konsekvensene av lovforslaget må utredes nærmere før behandlingen av diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Utredningen må klart tydeliggjøre finansieringen av økt aktivitet og kostnader på bygg, anlegg og vedlikehold.

Oslo kommunes oppfatning er at kommunal sektor vil få økte kostnader i tillegg til en fra før anstrengt økonomi, dersom loven blir vedtatt. Det anbefales at en under behandlingen av loven og de anbefalte lovendringene vurderer nøye hvordan de økte kostnadene skal kompenseres. Det er viktig at kostnadsøkningen blir kompensert, slik at den ikke rammer landets kommunale virksomhet. Det er på sin plass å peke på at spørsmålet om likeverd ikke er en ensidig kommunal forpliktelse.

Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester 02.01.2006

Margaret Eckbo